

Кун хадиси

17:33 / 05.06.2017 5660

Ибн Умар розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Мен одамлар билан токи улар «Лаа илааҳа иллаллоҳу, Муҳаммадур Расулуллоҳ» деб шаҳодат келтиргунларигача, намозни тўқис адо қилгунларича ва закотни берадиган бўлгунларича урушга амр қилиндим. Қачонки шуни қилсалар, мендан қонлари ва молларини сақлаган бўладилар. Магар Ислом ҳаққи ила бўлса (сақлай олмайдилар). Ҳисоблари эса Аллоҳнинг зиммасидадир», дедилар».

Бешовлари ривоят қилганлар.

Шарҳ: Муаллиф бу ҳадисни Пайғамбаримизга Аллоҳ таоло одамлар «Лаа илааҳа иллаллоҳу»ни айтиб, Исломни қабул қилгунларича, намоз ўқиб, закот бергунларича уруш қилишни буюрганлиги, У Зот азза ва жалланинг Исломдан бошқа динни қабул қилмаслигига далил, деган маънода келтирмоқда. Ҳолбуки, бошқа муҳаддислар бу ҳадиси шарифни бошқа бобда келтирганлар.

Ушбу ҳадиси шарифдан жуда кўп маънолар келиб чиқади. Ҳозир эса мазкур бобга боғлиқ масалаларни кўришни лозим топдик. Расули акрам соллаллоҳу алайҳи васалламнинг **«Менга амр қилинди»** деган сўзлари «Аллоҳ менга амр қилди» деган маънода айтилган, чунки у зотга Аллоҳдан бошқа амр қилувчи йўқдир.

«Одамлар» деганлари эса, кўпчилик уламоларнинг иттифоқ қилишларича, Ҳарамайн ҳудудида яшаган бутпараст мушрикларни билдиради.

Имом Насай қилган ривоятда: «Мушриклар билан уруш қилишга амр қилиндим», дейилган. Сўнгра Қуръон ҳукми билан аҳли китоблар жизя берсалар, улар билан уруш қилинмаслиги маълум ва машҳур. Демак, бу ҳадисда «одамлар» деганда дунёдаги барча одамлар тушунилмас экан.

Дарҳақиқат, бу ҳукм Арабистон ярим оролидаги мушрикларга нисбатан қўлланилган. Улардан жизя ҳам олинмаган, улар билан сулҳ ҳам

тузилмаган. Ислом ёки урушдан бирини танлаш таклиф қилинган. Тавҳид калимасини айтиб, Исломни қабул қилсалар, улардан намозни тўқис адо этиш, закот бериш ва бошқа амалларни қилиш талаб этилган. Закотни беришдан бош тортган баъзи қабилаларга Абу Бакр Сиддиқ даврларида уруш ҳам эълон қилинган.

Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васаллам ҳадиси шарифнинг давомида: **«Қачонки шуни қилсалар, мендан қонлари ва молларини сақлаган бўладилар»**, дедилар.

Яъни қачонки шаҳодат келтириб, намоз ўқиб, закот берсалар, улар мўмин-мусулмон бўладилар, уларнинг қонини тўқиш, молини ўлжа қилиб олиш ҳаром бўлиб қолади, дейилмоқда.

«Магар Ислом ҳаққи ила бўлса (сақлай олмайдилар)», деганлари Исломда диний ҳақ сифатида ҳукм қилинган масалаларда қонлари ва моллари сақланмайди, деганларидир.

«Ҳисоблари эса Аллоҳнинг зиммасидадир» деганлари «Мен сиртига, зоҳирига қараб, яъни тавҳид калимасини айтишига, намоз ўқишига, рўза тутишига қараб ҳукм ва муомала қилавераман. Ичида нима бор бўлса, ҳисоб-китобни Аллоҳнинг Ўзи қилади», деганларидир.

Бу ҳадиси шарифдан келиб чиқадиган ҳукм ва фойдалар ҳақида уламоларимиз кўп нарсани айтганлар, шулардан баъзиларини келтирамиз:

1. Ким мусулмонликни изҳор қилиб, дин арконларини бажарса, унга тегилмайди.
2. Бировнинг мусулмон экани ҳақида ҳукм қилиш учун у шаҳодат калимасини айтиши шарт. Агар шаҳодат калимасини айтмаса, мусулмон деб ҳукм қилинмайди.
3. Исломнинг зоҳирий амалларини қилиб юрган одамлар мусулмон ҳукмида ҳисобланадилар.
4. Шаҳодат аҳли бўлган одамларни, яъни шаҳодат калимасини айтиб юрганларни кофир деб бўлмайди.
5. Расулulloҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам ҳам, халифалар ҳам зоҳирга қараб ҳукм қилганлар. Одамларнинг ичида нима борлигини фақат Аллоҳгина билади.

6. Бир киши шаҳодат келтириб, намоз ўқиб, закот бериб, ўз жони ва моли дахлсизлигини таъминлаган бўлса ҳам, бирор жинояти учун исломий жазога тортилиши мумкин. Масалан, мусулмон одам қасддан одам ўлдирса, қасос олиш учун унинг ўзи ҳам ўлдирилади.

Демак, Аллоҳ Исломдан бошқа динни қабул қилмайди. Исломни эса ушбу ҳадисда келтирилган шартлар бажарилгандагина қабул қилади. Бир киши унинг исми мусулмонча бўлгани учунгина мусулмон деб қабул қилинмайди. Ота-бобоси мусулмон бўлиб ўтгани учун ҳам мусулмон деб қабул қилинмайди. Балки ҳар бир вояга етган одам шаҳодат калимасини нутқ қилиши, Ислом ақийдасини жазм ила дилида тасдиқ қилиши билан, намоз, закотга ўхшаш фарзу вожиб амалларни адо этиши билан мусулмон шахс сифатида қабул қилинади.